

Česko-slovenská
advokátní kancelář
s mezinárodním
dosahem

PrF MU Brno, 9. 9. 2016

Elektronizace na vysokých školách

Mgr. František KORBEL, Ph.D.

ICT = *Information and Communications Technologies*, zahrnuje hardware (počítače, servery, sítě...) i software (operační systémy, síťové protokoly, databáze, internetové vyhledávače, aplikace...)

eCommerce = *Použití nástrojů ICT pro obchodování a elektronický styk v soukromém právu*

eGovernment = *Použití nástrojů ICT pro výkon pravomoci a pro poskytování lepších veřejných služeb*

Vysoké školy působí v obou oblastech; pozor na rozdíly v právní úpravě!

Technologická neutralita práva

§ 2 písm. e) zákona č. **499/2004 Sb.**, o archivnictví a spisové službě: *Dokumentem se rozumí každá písemná, obrazová, zvuková nebo jiná zaznamenaná informace, ať již v podobě analogové či digitální...*

- Všechny formy dokumentu (písemnosti) jsou rovnocenné a zákon nepřiznává některé z forem vyšší úroveň autenticity (pravosti, původnosti, hodnověrnosti).
- Všechny formy mohou sloužit jako důkaz (§ 125 OSŘ);
př. elektronický souhlas správní rady VŠ dle § 15 ZVŠ?
- Zvýhodnění některých elektronických dokumentů domněnkou pravosti a správnosti, viz dále

§ 69a odst. 5 zákona o archivnictví a spisové službě

Neprokáže-li se opak, **dokument v digitální podobě se považuje za pravý**, byl-li:

- 1. podepsán platným uznávaným **elektronickým podpisem** nebo označen platnou **elektronickou značkou** osoby, která k tomu byla v okamžiku podepsání nebo označení oprávněna
*a (cumulative)**
- 2. za doby platnosti elektronického podpisu nebo značky opatřen kvalifikovaným **časovým razítkem**.*

Elektronický systém spisové služby

§ 562/2 OZ: DMS

Má se za to, že záznamy údajů o právních jednáních v elektronickém systému jsou spolehlivé, provádějí-li se systematicky a posloupně a jsou-li chráněny proti změnám

§ 70/2 ZA: Národní standard elektronických systémů spisové služby; Stanovisko MV-36491-1/AS-2010 z 6. 4. 2010:

*Elektronický systém spisové služby musí technickými prostředky zabezpečit nezměnitelnost vložených dokumentů. **Transakční protokol** automaticky ukládá údaje o všech operacích s dokumenty, o uživateli provádějících operaci a datum a čas operace a nemohou v něm být prováděny změny.*

eCommerce

- V soukromém právu vyplývá ze zásady bezformálnosti a práva volby formy právního jednání (§ 559 OZ)
- Poprvé zmíněno v ZMO a HospZ, obecně od 509/1991 Sb. v § 40/4 OZ1964
- Aktuálně vyjádřeno v § 562 OZ: *„Písemná forma je zachována i při právním jednání učiněném elektronickými nebo jinými technickými prostředky umožňujícími zachycení jeho obsahu a určení jednající osoby.“*
- A v § 3026/1 OZ: *„Nevylučuje-li to povaha písemnosti, platí ustanovení tohoto zákona o listině obdobně i pro jinou písemnost bez zřetele na její podobu.“*

Účinky elektronického jednání v soukromém právu

Teorie dojití právního úkonu nepřítomné osobě § 570 OZ
(obdobně dříve § 45/1 OZ1964)

*„Právní jednání působí vůči nepřítomné osobě od okamžiku, kdy jí projev vůle **dojde**; zmaří-li vědomě druhá strana dojití, platí, že řádně došlo.“*

Nevyžaduje se skutečné „dojití“ zásilky do rukou adresáta, postačí její dojití do sféry jeho dispozice, tj. do objektivní možnosti adresáta se se zásilkou seznámit (např. do emailové schránky); *Rozhodnutí NS ČR [28 Cdo 2622/2006](#), [28 Cdo 72/2004](#), [26 Cdo 864/2004](#), [26 Cdo 2988/2011](#) aj.)*

Např. výpověď, uplatnění práva (poplatky), návrh smlouvy apod.

eGovernment Act = zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů (ZEU)

➤ účinnost od 1.7.2009

1. Zřizuje **informační systém datových schránek (ISDS)**
2. Upravuje zvláštní pravidla **elektronické korespondence** v oblasti soukromého i veřejného práva
3. Přináší úpravu autorizované **konverze písemností**
4. Souvisí s dalšími projekty Smart Administration 2007 – CZECH POINT, KIVS, základní registry
5. Jde o *lex specialis* vůči všem zákonům, které ho „neznají“

Účinky elektronického jednání ve veřejném právu

Na rozdíl od soukromého práva v oblasti veřejného práva rozlišujeme **směr korespondence**

1. *Od orgánu veřejné moci (OVM) směrem k účastníku řízení → „**doručování**“ (§ 17 ZEU, 45n. OSŘ, § 19n. SŘ, § 39n. DŘ, § 62 TRŘ, § 42 SŘS, ...)* – dochází k němu převzetím zásilky nebo fikcí doručení po 10 dnech
2. *Od účastníka řízení směrem k orgánu veřejné moci (OVM) → „**podání**“ (§ 18 ZEU, § 42 OSŘ, 37 SŘ, 70n. DŘ..)* – dochází k němu ihned okamžikem podání

eIDAS = *Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 910/2014, o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu*

- *účinnost od 1.7.2016, od r. 2018 povinnost vzájemného uznávání notifikovaných prostředků identifikace*
- 1. *Upravuje elektronickou identifikaci, autentizaci a autorizaci, důvěryhodné elektronické doručování a elektronické dokumenty s právním účinkem*
- 2. *Stanoví povinnost nediskriminace elektronické formy*
- 3. *V ČR provedeno zákonem o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce, sněmovní tisk [763](#)*

Úroveň elektronizace vysokého školství v ZVŠ

§ 49/5: „Vysoká škola nebo fakulta zveřejní v dostatečném předstihu, nejméně však čtyřměsíčním, lhůtu pro podání přihlášek ke studiu a způsob jejich podávání písemnou nebo elektronickou formou...“

Kde je schován vtip? (pro právníky) 😊

Elektronizace vysokého školství v novele ZVŠ 137/2016

1. V oblasti zveřejňování informací

- Koncepční snaha předkladatele vyplývající z požadavků elektronické doby
- Ve vztahu k akademické obci
- Ve vztahu k široké veřejnosti

2. V oblasti individualizovaných úkonů

- Specifika daná využitím informačního systému VŠ
- Obecně postup dle ZEU a SpŘ (zrušen § 68/1 ZVŠ, který vylučoval SpŘ na řízení; srov. § 1/1 a § 180 SpŘ)

Elektronické informování členů akademické obce

§ 9/3 – podklady k jednání AS VŠ, 7 dnů předem

§ 27/3 – podklady k jednání AS fakulty, 7 dnů předem

§ 87b – registr docentů, profesorů a mimořádných profesorů

Nad rámec zákona mohou upravit vnitřní předpisy

Elektronické informování veřejnosti

§ 15/3 – podněty a stanoviska správní rady VVŠ

§ 21/1h) – nahrazení povinného uveřejňování na úřední desce uveřejňováním ve veřejné části internetových stránek

§ 33/5 – zveřejňování vnitřních předpisů fakulty

§ 42/1 e), f), g), § 42/4 – uveřejňovací povinnosti SVŠ

§ 47b/4 – odklad zveřejňování závěrečných prací až 3 roky

§ 75/1 – zveřejňování zahájení řízení o habilitaci a profesuře

§ 77/2 – zveřejňování výběrových řízení

§ 83e/7 – zveřejňování seznamu hodnotitelů AÚ

Vedle specifických norem v ZVŠ je třeba plnit též obecné právní úpravy, tedy zejm.:

- Uveřejňování smluv v registru smluv dle z. č. 340/2015 Sb.
- Poskytování informací žadatelům dle z. č. 106/1999 Sb.
- Uveřejňování informací dle § 5/3 z. č. 106/1999 Sb.
- Respektování strojové čitelnosti a otevřenosti formátů poskytovaných informací dle § 3/7, 8 z. č. 106/1999 Sb.
- Ochrana informací dle § 7-11 z. č. 106/1999 Sb., zejm. osobních údajů (s omezeními pro příjemce veřejných prostředků) a informací o právech duševního vlastnictví

Elektronické individuální úkony a písemnosti

§ 50/5 – poskytnutí (elektronické?) kopie spisu místo nahlížení do spisu dle § 38 SpŘ

§ 57 – doklady o studiu (průkaz studenta, výkaz o studiu, diplom, doklad o vykonaných zkouškách, potvrzení o studiu, dodatek k diplomu) – mohou být elektronické?

§ 63/3b) – povinnost studenta hlásit adresu datové schránky

§ 68/3 – doručování výzvy k vyjádření se k podkladům pro rozhodnutí v informačním systému VŠ

§ 69a – zvláštní ustanovení o doručování – do DS nebo na sdělenou adresu, jinak VV bez opatrovníka či v inf. syst. VŠ

vyplnit do přihlášky k přijímacímu řízení se souhlasem uvést e-mailovou adresu, do přílohy vložit znění rozhodnutí (s.ř. § 19 vyž.

ale zároveň ne tam, kde není sporu, že bylo doručeno).

Výběr z judikatury na závěr...

usnesení NS z 6.11.2013, 21 Cdo 3489/2012 (Rc 37/2014), obdobně NSS 4 As 6/2013

*Písemnost se doručuje do datové schránky, aniž by adresát o takové doručení musel žádat nebo sdělovat identifikátor své datové schránky. Soud zjišťuje z **úřední povinnosti**, zda má adresát zřízenou a zpřístupněnou datovou schránku; ten, kdo má zřízenou a zpřístupněnou datovou schránku, má právo očekávat, že se mu bude doručovat v elektronické podobě do datové schránky.*

- Použitelné pro VŠ jen částečně, neboť nejsou OVM a neznají adresu DS, pokud jí student nenahlásí

Ústavní soud

usnesení z 21.7.2011, III. ÚS 1513/11

V současné globální komunikační společnosti nemůže být o objektivní nemožnosti přístupu k internetu vůbec uvažováno. Tvrzení stěžovatele, že "nemá internet", samo o sobě neznamena objektivní nemožnost splnění zákonem uložené povinnosti. Skutečnost, že splnění zákonem uložené povinnosti vyžaduje např. zaplacení si služby internetu, opět nemůže být charakterizováno jako protiústavní, neboť s výkonem určitých činností vždy souvisí určité náklady, s čímž je třeba počítat.

Zvolená doručovací adresa studenta

*Zvolenou adresou může být i adresa tzv. **P. O. BOXU.***

KS Ova 51 Co 418/2010, Pha 20 Co 65/2011, VS Pha 6
Cmo 55/2012

*Zvolenou adresou může být i adresa **Poste restante**
usnesení IV. ÚS 2687/10*

Zástupce studenta s plnou mocí

Má-li účastník zástupce, doručuje se pouze zástupci, nestanoví-li zákon jinak.

Nález II. ÚS 90/06 z 26. 7. 2006: *Ignorování právního zástupce adresáta při doručování lze je svévolnou aplikací podústavního práva, která má za následek porušení základních práv a svobod.*

Elektronické podání v § 37 SpŘ

Formy písemného podání

*Podání je možno učinit písemně. **Písemné podání se činí v listinné nebo elektronické podobě prostřednictvím veřejné datové sítě nebo telefaxem.***

Nekvalifikované formy písemného podání

*Písemné podání učiněné telefaxem nebo v elektronické podobě je třeba nejpozději do 5 dnů **doplnit** předložením jeho originálu. → jinak se k podání nepřihlíží.*

Kvalifikované formy písemného podání

*Podání v elektronické podobě podepsané uznávaným elektronickým podpisem nebo podání datovou schránku se **nedoplňuje**. → jde o elektronický originál!*

Elektronické přílohy

2009 – zákon č. **300/2009 Sb.**, o elektronických úkonech a autorizované konverzi písemností,

§ 22/3:

Má-li být podle jiného právního předpisu předložen dokument v listinné podobě správnímu orgánu, nebo soudu anebo jinému státnímu orgánu, zejména aby byl užit jako podklad pro vydání rozhodnutí, je tato povinnost splněna předložením jeho výstupu.

Doplněk: Avizované „odebírání titulů“

Starý postup dle § 156/2 SpŘ (zrušení nezákonného osvědčení) aprobován rozsudkem NSS **1 As 154/2015** z 22. 6. 2016 (z jiných skutkových důvodů než v opačném rozsudku NSS 2 As 170/2015) s těmito závěry:

- VŠ diplom je osvědčením dle § 156/1 SpŘ
- VŠ diplom lze zrušit postupem dle § 156/2 SpŘ za podmínek § 94 an. (přezkumné řízení)
- Nelze přezkoumávat odborné otázky, ale samotnou existenci studia, procesní otázky a zjevné nezákonnosti
- Navazuje na teze rozsudku o přezkumu zkoušek 9 As 1/2009

Doplněk: Avizované „odebírání titulů“

Nově výslovná úprava v ZVŠ - § 47c řízení o vyslovení neplatnosti vykonání státní zkoušky nebo její součásti nebo obhajoby:

- Rozhoduje rektor VŠ v jediném stupni
- Na základě stanoviska přezkumné komise (6 expertů + 1 student)
- Z důvodu trestného činu, úmyslného plagiátorství nebo jiného úmyslného jednání proti dobrým mravům
- Zahájení do 3 let
- Úprava následků rozhodnutí (§ 47e)

Děkuji Vám za pozornost!

Mgr. František Korbel, Ph.D.

frantisek.korbel@havelholasek.cz

PRAHA

Florentinum, recepce A
Na Florenci 2116/15
110 00 Praha 1 – Nové Město
Česká republika
Tel.: +420 255 000 111
Fax: +420 255 000 110

BRNO

Titanium Business Complex
Nové sady 996/25
602 00 Brno
Česká republika
Tel.: +420 545 423 420
Fax: +420 545 423 421

OSTRAVA

Poděbradova 2738/16
702 00 Ostrava
Česká republika
Tel.: +420 596 110 300
Fax: +420 596 110 420

BRATISLAVA

Apollo Business Center II, blok H
Mlynské Nivy 49
821 09 Bratislava
Slovenská republika
Tel.: +421 232 113 900
Fax: +421 232 113 901